

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS RE'EH • MAAMAR 2

אחרי ה' אלהיכם תלכו ואותו תיראו וגו'

After Havayah your G-d shall you walk

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likkutei-torah/reeh/2/

1 אחרי ה' אלהיכם תלכו ואותו תיראו וגו'. פרט הכתוב ששה דברים בעבודת ה'. תלכו. תיראו.

“After Havayah your G-d shall you walk, and Him shall you fear,” etc. The verse spells out six things in the service of G-d: “you shall walk”; “you shall fear”;

תשמרו. ובקולו תשמעו. ואותו תעבדו. ובו תדבקו. הנה מה כתיב לעיל מיניה כי מנסה ה' אלהיכם אתכם לדעת וגו'.

“you shall keep”; “and to His voice you shall listen”; “and Him shall you serve”; “and to Him shall you cleave.” Now, what is written just before it? “For Havayah your G-d is testing you, to know,” etc.

2 ולהבין מהו כי מנסה וגו'. הענין כי הנה הנשמה קודם ירידתה בעולם הזה היתה עומדת בעולם העליון.

To understand what “For [Havayah your G-d] is testing,” etc., means: the matter is that the soul, before its descent into this world, stood in the higher world,

וכמ"ש חי ה' אשר עמדתי לפניו ושם היה אצלה גילוי אלהותו ית', ואח"כ ירדה בסתר המדרגות בעוה"ז השפל להיות בהסתר פנים וריחוק מקום מאור ה' ותכלית ירידתה היא בשביל הנסיונות שבאין להאדם

as it is written, “As Havayah lives, before Whom I stood”; and there it had a revelation of His G-dliness, blessed be He. Afterwards it descended, in the concealment of the levels, into this lowly world, to be in the hiding of the Face and in remoteness of place from the light of G-d. And the purpose of its descent is for the sake of the tests that come to a person,

שהם מהסתר פנים והסתלקות חיות השפע במניעת בריאת הגוף או מניעת ממון כדי להסתיר על אור וחיות ה' וקדושתו ית' ולהיות מונע מכית ומכחול לאדם שבא להתקרב לה' ולעבודתו ית' כי דרך רשעים צלחה.

which come from the hiding of the Face and the withdrawal of the life-force of the divine flow: in the withholding of the body's health, or the withholding of money, in order to conceal the light and life-force of G-d and His holiness, blessed be He, and to be a hindrance, from within and from without, to a person who comes to draw near to G-d and to His service, blessed be He; for “the way of the wicked prospers.”

3 וזהו ובא האות והמופת לאמר נלכה כו'. כלומר ששם גילוי האות והמופת והגבהת קרנם בהגדלה וריבוי החיות

This is [the meaning of] “And the sign and the wonder come, saying, ‘Let us go...,’” etc. That is to say, there is a revelation of the sign and the wonder there, and a raising of their horn, through a magnifying and an increase of life-force.

ולכן אומרים ידינו דוקא רמה וגו' ומגביהין כנשר קנם וצריך האדם התגברות יתירה לעמוד בנסיון שלא לחוש לשום מניעה ח"ו [חס ושלום].

Therefore they say, “Our hand,” specifically, “is high,” etc., and they raise their nest high like the eagle. So a person needs extra strengthening to withstand the test, so as not to heed any hindrance, G-d forbid.

ובשביל כך באין לו הנסיונות כדי שיתגבר עליהם כדי שעיי"ז כן יבוא למעלת ומדרגת לדעת

And it is for this reason that the tests come to him: so that he will overcome them, so that through this he will come to the eminence and level of “to know,”

דהיינו שיהא אצלו בחי' דעת והשגה והרגשה בו ית' בבחי' ראייה והשגה שהדעת הוא נמשך מבחי' ראייה

that is, that he will have the level of Daas (knowledge), comprehension and feeling of Him, blessed be He, in the manner of seeing and comprehending; for Daas is drawn from the level of sight,

כדכתיב אתה הראת לדעת שהוא בחי' ומבשרי אחזה אחזה ממש (ובזה יובן הפסוק כי מנסה כו' אתכם לדעת כו')

as it is written, “You have been shown, to know,” which is the level of “From my flesh I behold”: actually “behold.” (And with this the verse “For [Havayah your G-d] is testing you, to know,” etc., will be understood.)

(דאין פי' הפסוק לדעת הישכם אוהבים כו' שיהיה הקב"ה יודע כו' דאטו לנסיון הוא צריך כדי לדעת

והלא הכל גלוי לפניו ית' ויודע בראש מה שיהיה בסוף ומה שיבחור האדם ועיין במדרש רבה פ' וירא

(For the meaning of the verse “to know whether you love,” etc., is not that the Holy One, blessed be He, will know, etc. Does He, then, need a test in order to know? Is not everything revealed before Him, blessed be He, and He knows at the beginning what will be at the end, and what a person will choose? See the Midrash Rabbah, Parshas Vayera,

ר"פ נ"ד והרמב"ן [והרבי משה בן נחמן] בפ"י החומש ס"פ וירא פ"י שהנסיון הוא כדי להיות לאדם שכר מעשה טוב ולא שכר לב טוב לבד ועיין בזהר וירא (דק"ו ע"ב) וצ"ל דא"כ מהו פ"י כי מנסה כו' לדעת כו'.

at the beginning of chapter 54; and the Ramban, in his commentary on the Chumash at the end of Parshas Vayera, explains that the test is so that a person will have the reward of a good deed, and not only the reward of a good heart. And see the Zohar, Vayera) (106b). So we must understand: if so, what is the meaning of "For [He] is testing, etc., to know," etc.?

ולפמ"ש [ולפי מה שכתוב] א"ש [אתי שפיר] דפ"י לדעת היינו שע"ז יומשך בחי' הדעת כנפש האדם דהיינו כמו שמרגיש את נפשו כאלו רואה

But according to what has been said, it is well resolved: the meaning of "to know" is that through this the level of Daas will be drawn into a person's soul. That is, just as he feels his soul, as though he sees

שהיא היא המחיה את הגוף ובלעדה אין לגוף קיום וחיות כו', כך יהא מורגש אצלו כי הוא ית' חיי החיים כאלו רואה כו'.

that it is what gives life to the body, and without it the body has no existence and no life, etc., so will he feel that He, blessed be He, is the Life of life, as though he sees, etc.

4 והטעם שהנסיונות מביאין את האדם לידי דעת כי הנה הנסיונות הגם שירדו בהסתר פנים להיות מסתירים על חיות ה' וקדושתו ית'

The reason the tests bring a person to Daas: although the tests have descended in the hiding of the Face, in order to conceal the life-force of G-d and His holiness, blessed be He,

הנה מוסתר בהם חיות אלהי כענין ה' אמר לו קלל כו' וכמאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] גלו לבבל שכינה עמהם שהיא היא המסתרת ומתלבשת בשר של בבל להיות הוא המושל ולהיות ישראל נתונים תחתיו.

yet a G-dly life-force is hidden within them, as in "Havayah said to him, 'Curse,'" etc.; and as the saying of our Sages, of blessed memory: "[When] they were exiled to Babylon, the Shechinah (Divine Presence) was with them." For it is [the Shechinah] that hides itself and enclothes itself in the prince of Babylon, so that he will be the ruler and Israel will be placed under him.

5 והנה החיות אלהי שירד מטה מטה בהעלם והסתר פנים יסודתו בהררי קדש ממקום גבוה מאד נעלה ממדרגות עליונות דקדושה כנודע ממשל נפילת החומה כו'

Now, the G-dly life-force that has descended lower and lower, in concealment and the hiding of the Face, "its foundation is in the mountains of holiness": from a very high and exalted place, from the higher levels of holiness, as is known from the parable of the falling of a wall, etc.;

אלא שנפל וירד מטה מטה בסתר המדרגות וכשעומד האדם בנסיון ומתגבר נגד כל מונע אזי קורע כל המסכים המסתירים ומעלימים אור וחיות ה'

only, it fell and descended lower and lower, in the concealment of the levels. And when a person withstands the test and prevails against every hindrance, he then tears apart all the screens that hide and conceal the light and life-force of G-d.

ונמצא שיוצא אור וחיות ה' מהעלם אל הגילוי ונמשך גילוי זה בנפשו להמשיך לה בחי' דעת והתגלות אלקותו ית'

It follows that the light and life-force of G-d emerge from concealment into revelation, and this revelation is drawn into his soul, drawing into it the level of Daas and the revelation of His G-dliness, blessed be He.

וכמו מוצא פי' ה' שבמאכל שמחיה את האדם לפי ששרשו מאד נעלה כו' כמ"ש במ"א

It is like the "utterance of the mouth of Havayah" in food, which gives life to a person because its root is very lofty, etc., as is explained elsewhere.

(אלא שזה הניצוץ המוסתר בהנסיון שרשו גבוה ונעלה יותר מהניצוץ שבמאכל שהרי נפל למטה יותר כו' וכנודע מענין פני אריה ופני שור כו' וזהו אחרי ה' תלכו והוא ע"ד מ"ש משכני אחריך נרוצה.

(Except that this spark, hidden in the test, has a root higher and loftier than the spark in food, since it has fallen lower, etc., as is known from the matter of the face of the lion and the face of the ox, etc. And this is "After Havayah [your G-d] shall you walk." It is along the lines of what is written, "Draw me; after You we will run."

פ"י אחריו דייקא בחינת אחוריים שהוא כמ"ש ואנכי הסתר אסתיר פני כמו האב המסתיר א"ע [את עצמו]
מבנו בכדי שהבן ירדוף אחריו ויתגלה חכמת הבן ודעתו החזקה שיבין שההסתר אינו אמיתי אלא רק
בכדי שיבקשנו בחפש מחופש ואז ימצאנו וישמחו שניהם

That is: "after You," precisely: the level of the back, which is as it is written, "And I will surely hide My face"; like a father who hides himself from his son so that the son will chase after him, and the son's wisdom and his firm knowledge will be revealed, in that he understands that the hiding is not real, but only so that he will seek him with diligent searching, and then he will find him, and both of them will rejoice.

וזהו משכני להיות אחריו נרוצה. ועי"ז אח"כ נגילה ונשמחה כך שמבחי" אב"א [אחור באחור] יבוא לבחי" פנים בפנים כו' ועמ"ש בפ' תצוה בד"ה זכור את כו' ועיין בזה"ג [בזהר חלק ג] ויקרא דף כ' תחלת ע"ב).

And this is "Draw me," so as to be "after You we will run." And through this, afterwards, "We will exult and rejoice in You": from the level of back to back he will come to the level of face to face, etc. See what is written in Parshas Tetzaveh, in the discourse beginning "Remember what," etc.; and see the Zohar, Part III, Vayikra, page 20, at the beginning of side b.)

אך להיות גילוי הדעת באדם היינו כאשר תתבונן נפש השכלית בגדולת א"ס כ"ה כל חד לפום

However, for Daas to be revealed in a person: this is when the intellectual soul contemplates the greatness of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, each one according to

שיעורא דיליה וכמרו"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אם אין בינה אין דעת שע"י התבוננות נעשה הרחבת הדעת להגדיל האהבה המוסתרת בלב שהיא בעולם בבחינת נקודה חדא

his own measure; and as our Sages, of blessed memory, said, "If there is no understanding, there is no knowledge": for through contemplation an expansion of Daas comes about, to magnify the love hidden in the heart, which is in concealment, as a single point.

ועל ידי ההתבוננות נגדלת ונתרבה האהבה ויוצאת מהעלם אל הגילוי כו' וענין התבוננות זו שגורמת הגדלת אהבה זו היא מבוארת בפסוק אחרי ה' אלהיכם תלכו.

And through the contemplation the love grows and increases, and emerges from concealment into revelation, etc. And the nature of this contemplation, which brings about the growth of this love, is explained in the verse "After Havayah your G-d shall you walk."

כי הנה ביאור ענין אחרי וביאור ענין תלכו הוא על פי מה שנודע מאמר המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית שבכל יום מתחדש חידוש הבריאה מאין ליש

For the explanation of “after” and the explanation of “you shall walk” rest on the known saying, “Who in His goodness renews each day, continually, the work of Creation”: each day creation is renewed afresh, from nothing into something,

וכמו שהיתה תחלת הבריאה בשי"ב [בששת ימי בראשית] מאין ליש ממש. כמו"כ [כמו כן] עתה מתחדשת הבריאה יש מאין ממש כו'.

and just as the beginning of creation, in the six days of Creation, was from nothing into something, literally, so too now creation is renewed, something from nothing, literally, etc.

6 ולהבין ענין יש מאין והלא כתיב כי ממך הכל וכולא קמיה כלא חשיב כו' שכל מה שלמטה מטה הוא כלא וכאין כו' ולמה נק' הבריאה בשם יש מאין והלא נהפוך הוא.

To understand [the concept of] “something from nothing”: is it not written, “For everything is from You,” and “All before Him are considered as nothing,” etc., [meaning] that everything far below is as nothing and as naught, etc.? Why, then, is creation called by the name “something from nothing”? Is it not just the reverse?

אך על זה אמר דוד המלך עליו השלום כי עמך מקור חיים באורך נראה אור שהאמת הוא שמקור החיים הוא עמך כי ממך הכל ומ"מ נק' יש מאין כי באורך נראה אור.

But concerning this King David, peace be upon him, said, “For with You is the source of life; in Your light we see light.” The truth is that the source of life is with You, for everything is from You; nevertheless it is called “something from nothing,” because “in Your light we see light.”

פי' באור וזיו בעלמא כמשל זיו השמש מהשמש שאינו מערך מהותו כלל כך השתלשלות והתהוות כל העולמות הם רק בחי' הארה והארה דהארה כו'

That is: by mere light and radiance, as in the analogy of the sun's radiance from the sun, which bears no comparison at all to its essence. So the chain of descent (hishtalshelus) and the coming into being of all the worlds are only the level of an illumination, and an illumination of an illumination, etc.

באורך הם עולמות עליונים נראה אור הם עולמות תחתונים שהם הארה דהארה כו' (ע' [עיינן] באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה איהו וחיהו).
 “In Your light”: these are the higher worlds; “we see light”: these are the lower worlds, which are an illumination of an illumination, etc. (See Iggeres HaKodesh, the section beginning “He and His life-forces.”)

ולכן אמר כי עמך ולא אמר כי אתה דהוה משמע שאתה בעצמך כביכול הוא המתלבש כו'.

Therefore he said “For with You,” and did not say “For You,” which would imply that You Yourself, as it were, are the one who is enclothed, etc.

אבל כי עמך פי' שמקור חיים הוא בטל וטפל עמך שנמשך מבחי' זיו בלבד כי מהותו ועצמותו ית' כביכול אינו בגדר השתלשלות והתלבשות כלל.

But “For with You” means that the source of life is nullified and subordinate with You, since it is drawn from the level of radiance alone; for His Being and Essence, blessed be He, as it were, is not within the bounds of descent and enclothement at all.

7 ולכן נקרא הבריאה יש מאין דהיינו מבחי' שהוא כאין ואפס וכלא חשיב שאינה מבחי' עצמותו ומהותו ית' כלל

Therefore creation is called “something from nothing,” that is, from a level that is as nothing and naught and considered as nothing, for it is not from the level of His Essence and Being, blessed be He, at all,

רק בחי' זיו והארה ממנו ית' והוא בחי' ומדת מלכותו ית' וכמ"ש מלכותך מלכות כל עולמים שע"י שעלה במחשבתו ית' אנא אמלוך כו'

but only the level of radiance and illumination from Him, blessed be He. This is the level and attribute of His Malchus (sovereignty), blessed be He, as it is written, “Your kingship is a kingship over all worlds”: that is, through its having arisen in His thought, blessed be He, “I will reign,” etc.;

שבחי' מלוכה הוא רק בחי' שם שהיא התפשטות לזולתו להיות שמו נקרא מלך עליהם שאין זה אלא זיו כו'.

for kingship is only the level of a name, which is an extension to others besides himself, so that his name is called king over them; and this is nothing but radiance, etc.

8 וזהו ענין אחרי ה' בחי' אחוריים ומזה נמשך תלכו היא בחי' אהבה שנק' בשם הליכה כמ"ש הלך ונסוע

הנגבה שכאשר יתבונן ויעמיק בשכלו ותבונתו מקרב איש ולב עמוק שכל השתלשלות העולמות אינן

And this is the meaning of "after Havayah": the level of the back (achorayim). And from this is drawn "you shall walk," which is the level of love, called by the name "walking," as it is written, "going on and journeying toward the south." For when a person contemplates and delves, with his intellect and understanding, from "the inner part of a man and a deep heart," [into the fact] that the whole chain of descending worlds is nothing

אלא זיו כו' ממילא יומשך לאהבת ה' לבדו וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי כו'

but radiance, etc., he will naturally be drawn to the love of G-d alone, as it is written, "Whom do I have in heaven? And besides You I desire nothing," etc.

(ועמ"ש בפ' וארא בפ"י וידבר אלקים וגו' אני הוי'. שעל ידי ההתבוננות בגדולת א"ס ב"ה והתפשטותו בנבראים שזהו בחי' שם אלקים מזה ישוב לאהבה את הוי' דלית מחשבה תפיסא ביה כו'.

(See what is written in Parshas Va'eira on the explanation of "And Elokim spoke, etc.... I am Havayah": through contemplating the greatness of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, and His extension into the created beings, which is the level of the Name Elokim, one will come from this to love Havayah, Whom no thought can grasp, etc.

וזהו פ"י אחרי הוי' תלכו דבחי' גדולת א"ס ב"ה והתפשטותו בנבראים נק' אחרי הוי' בחינת מלכותו ית' ומזה יומשך ההליכה לאהבת ה' לבדו כו')

And this is the meaning of "After Havayah shall you walk": the level of the greatness of the Infinite One, blessed be He, and His extension into the created beings, is called "after Havayah," the level of His Malchus, blessed be He; and from this the walking is drawn forth, to the love of G-d alone, etc.)

ולהיות בחי' הליכה באהבה זו ממדרגה למדרגה דכמה דרגין על דרגין עד אין חקר ואהבה זו היא גדולה ונפלאה לאין קץ ותכלית להתענג על ה' ממש תענוג נפלא לאין קץ מאחר שבאמת כל העולמות אינן

And since there is a level of walking in this love, from level to level, for there are "many levels upon levels," without limit, this love is great and wondrous, without end or limit: to delight in G-d, truly, a wondrous delight without end, since in truth all the worlds are nothing

אלא זיו כו' וכתוב הודו על ארץ ושמים וירם קרן לעמו כו' לבני ישראל עם קרובו שהם קרוביו ממש כי חלק ה' ממש עמו.

but radiance, etc. And it is written, “His splendor is over earth and heaven, and He has raised up a horn for His people,” etc., “for the children of Israel, the people near to Him”: for they are truly His near ones, since “His people is the portion of Havayah,” truly.

9 ואי לזאת מה מאד תהיה שמחת הנפש גדולה לאלהים ואהבה בתענוגים. ועל זה נאמר עבדו את ה' בשמחה היא שמחת הנפש המשכלת ומתבוננת בה' חיי

Accordingly, how very great will be the soul's joy in G-d, and [its] “love with delights”! Of this it is said, “Serve Havayah with joy”: this is the joy of the soul that comprehends and contemplates G-d, the Life

החיים ברוך הוא ואמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העוה"ב [העולם הבא] לפי שחיי עולם הבא אינן אלא זיו ממנו ית' כו'.

of life, blessed be He. And our Sages, of blessed memory, said, “One hour of teshuvah and good deeds in this world is better than all the life of the World to Come,” because the life of the World to Come is nothing but a radiance from Him, blessed be He, etc.

מה שאין כן תשובה ומעשים טובים שענין תשובה הוא להשיב את הנפש ולדבקה בו יתברך מקורא ושרשא דכולא.

This is not so with teshuvah (return) and good deeds, for the meaning of teshuvah is to return the soul and make it cleave to Him, blessed be He, the Source and Root of all.

וזהו ג"כ מ"ש בשמחה ובטוב לבב מרוב כל דהיינו יותר מעולם הבא שנק' יום שכולו ארוך כו' (ועמ"ש בפ' וארא ע"פ לכן אמור לבנ"י [לבני ישראל] וע"פ ובבואה לפני המלך במגלת אסתר):

And this is also what is written, “with joy and with gladness of heart, more than the abundance of everything”: that is, more than the World to Come, which is called “the day that is entirely long,” etc. (See what is written in Parshas Va'eira on the verse “Therefore say to the children of Israel,” and on the verse “And when she came before the king,” in Megillas Esther.)

10 ב ואותו תיראו. הוא בחינת שוב כי תלכו הוא בחי' רצוא הלוך ונסוע ממדרגה למדרגה באהבה כו'

2. “And Him shall you fear”: this is the level of “returning” (shov). For “you shall walk” is the level of “running” (ratzo), going on and journeying from level to level in love, etc.;

והשוב הוא להיות תיראו יראה בושת היא יראה פנימית מפני גדולת א"ס ב"ה בעצמו ובכבודו דלית מחשבה תפיסא ב"י [ביה] וכל נהוראין מתחשכאן קמיה כו'.

and the returning is to be “you shall fear”: the fear of shame, which is inner fear, before the greatness of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, Himself and in His glory, Whom no thought can grasp, and before Whom all lights grow dark, etc.

כי אית יראה ואית יראה חיצונית היא מפני התפשטות גדולת מלכותו ית' כמורא בשר ודם מפני התפשטות גדולת מלכותו על ריבוי עם ומדינות מלכותו כו'.

For there is fear and there is fear. Outer fear is before the spreading forth of the greatness of His sovereignty, blessed be He, like the awe of [a king of] flesh and blood because of the spreading forth of the greatness of his sovereignty over a multitude of people and the provinces of his kingdom, etc.

11 וכך כתיב אלף אלפין ישמשוניה כו'. וע"ד זה תקנו ברכת יוצר אור ששם נאמרה ונשנית יראה זו יוצר משרתים ואשר משרתיו כולם עומדים כו'

And so it is written, “A thousand thousands serve Him,” etc. Along these lines they instituted the blessing of Yotzer Or, where this fear is stated and repeated: “Who forms ministering beings, and Whose ministers all stand,” etc.,

ומשמיעים ביראה כו' כולם כאחד עונים באימה ואומרים ביראה כו' והאופנים וחיות הקודש ברעש גדול כו'

“and proclaim with fear,” etc.; “all of them as one respond with dread and say with fear,” etc.; “and the Ofanim and the holy Chayos, with a great noise,” etc.;

שמזה מקבלים ישראל ג"כ בחי' יראה זו. כמשל הרואה שרים משתחוים לפני המלך כו' וכמ"ש במ"א. for from this Israel too receive this level of fear, as in the analogy of one who sees ministers bowing before the king, etc., as is explained elsewhere.

12 והנה יראה זו קודמת לאהבה שע"י שמקבלים יראה זו נמשכה מדרגת האהבה האמורה באהבת עולם אהבתנו כו'

Now, this fear comes before love: for through receiving this fear, the level of love spoken of in “With an everlasting love You have loved us,” etc., is drawn forth,

ויחד לבבנו לאהבה כו' הבוחר בעמו ישראל באהבה עד שבק"ש [שבקריאת שמע] נמשכה מדת האהבה העליונה לקיים ואהבת את ה' אלהיך כו'

“and unite our hearts to love,” etc., “Who chooses His people Israel with love,” until in the Shema the supernal attribute of love is drawn forth, to fulfill “And you shall love Havayah your G-d,” etc.

ועל בחינת יראה ואהבה זו נאמר אכלתי יערי עם דבשי יער הוא שבו כל עץ ועצי שטים עומדים הם המלאכים שרפים עומדים.

Of this level of fear and love it is said, “I have eaten My forest with My honey.” A forest is that in which there is every tree, and “acacia wood, standing”: these are the angels, “Seraphim stood.”

13 וזהו בברכת יוצר אור ששם נאמר ענין המלאכים שעומדים ומשמיעים ביראה והאופנים ברעש גדול כו'.

And this is in the blessing of Yotzer Or, where the matter of the angels is stated: that they stand and proclaim with fear, and “the Ofanim, with a great noise,” etc.

ודבשי היינו מתיקות ותענוג היא האהבה בתענוגים שנמשכה בק"ש [בקריאת שמע] ואהבת ככל לבבך שגם תוכיות הלב שהיא בעולם והסתר האהבה המסותרת יהיה גם תוכו רצוף אהבה בהתגלות.

And “My honey” is sweetness and delight: this is the “love with delights” that is drawn forth in the Shema, “And you shall love... with all your heart”: that even the inwardness of the heart, which is in concealment and hiddenness, the hidden love, shall also have “its inside inlaid with love” in a revealed way.

ובכל נפשך כל כחות הנפש מחשבה במחשבה כו' ובכל מאדך בלי שיעור והפסק שהאהבה בתענוגים אין לה קץ וסוף שיש להתענג מרוב כל כנ"ל

“And with all your soul”: all the powers of the soul, thought within thought, etc. “And with all your might”: without measure and without pause, for the love with delights has no end or limit, since one is to delight more than in “the abundance of everything,” as mentioned above.

(ועמ"ש ע"פ אני ישנה כו' גבי פי' יונתי), ומבחינת אהבה זו יבא ויגיע למדרגת יראה פנימיות בחי' ביטול במציאות ממש והיינו בחי' השתחוואות שבתפלת שמונה עשרה

(See what is written on the verse "I am asleep," etc., regarding the explanation of "My dove.") And from the level of this love he will come and reach the level of inner fear, the level of the nullification (bittul) of one's very existence, truly; and this is the level of the bowings in the prayer of Shemoneh Esreh.

כי בחינת יוצר אור הוא מדרגת המלאכים ויראתם והשתחוואתם הוא בבחינת חיצוניות. משא"כ תפלת שמונה עשרה היא בחי' ביטול והשתחוואות הנשמות שהם בבחי' פנימיות.

For the level of Yotzer Or is the level of the angels, and their fear and their bowing are on the level of the outer dimension (chitzoniyus); whereas the prayer of Shemoneh Esreh is the level of the bittul and the bowings of the souls, who are on the level of the inner dimension (pnimiyus).

דהיינו להיות בבחי' בטול במציאות ממש מפני אור א"ס ב"ה בעצמו ובכבודו דלית מחשבה כו'

That is, to be in a state of the bittul of one's very existence, truly, before the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, Himself and in His glory, Whom no thought [can grasp], etc.:

בחי' סובב כל עלמין [ועמ"ש מענין ביטול במציאות שבשמונה עשרה ע"פ יהודה אתה כו' וע"פ השמים כסאי כו' איזה בית אשר תבנו לי כו']

the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin). (See what is written about the bittul of existence in Shemoneh Esreh, on the verse "Yehudah, you," etc., and on the verse "The heavens are My throne," etc., "What house can you build for Me?" etc.,

והקדוש בשמים ובארץ שאין לפניו ית' בחי' שמים ולא בחינת ארץ שמעלה ומטה שוין אצלו ואין תופס מקום לפניו ית' גשמיות כמו רוחניות ממש

and "the Holy One in heaven and on earth": for before Him, blessed be He, there is neither the level of heaven nor the level of earth, since above and below are equal to Him, and physicality takes up no space before Him, blessed be He, exactly like spirituality [takes up none].

ולכן יכול להיות נמשך בחינת ביטול זה גם בגשמיות כי הכל רק בבחינת באורך נראה אור באורך גן ע דן העליון ונראה אור גן עדן התחתון וכולם אינם רק אור וזיו כו' כנ"ל:

Therefore this level of bittul can be drawn even into physicality, for everything is only on the level of "In Your light we see light": "In Your light" is the higher Gan Eden, and "we see light" is the lower Gan Eden, and all of them are nothing but light and radiance, etc., as mentioned above.)

14 ג ואת מצותיו תשמרו. הנה במצות כתיב אשר אנכי מצוך היום על לבבך. פי' כדי להמשיך לבבך אליו ית' כמים הפנים כו'

3. “And His commandments shall you keep.” Now, concerning the mitzvos it is written, “which I command you today, upon your heart”: that is, in order to draw your heart to Him, blessed be He, “as water [mirrors] the face,” etc.;

שעל ידי המצות שהם רצונו ית' אשר קדשנו במצותיו שנמשכות למטה על נפש האדם יתעורר רצון הנפש ג"כ אליו ית' כמים הפנים.

for through the mitzvos, which are His will, blessed be He, “Who has sanctified us with His commandments,” which are drawn down below upon a person’s soul, the soul’s will will also be aroused toward Him, blessed be He, “as water [mirrors] the face.”

וזהו עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו. פי' שיומשך רצונו ית' שהן המצות למטה כדי שיומשך רצון הנפש אליו ית'.

And this is “Do His will as your will, so that He will do your will as His will”: that is, that His will, blessed be He, which is the mitzvos, will be drawn below, so that the soul’s will will be drawn to Him, blessed be He.

וזהו ענין נר מצוה דהיינו שמן המצוה נמשך נר והארה בנפש היא הארת הרצון והאהבה שבלב

And this is the meaning of “a mitzvah is a lamp”: that from the mitzvah a lamp and an illumination are drawn into the soul, which is the illumination of the will and of the love in the heart.

(ועמ"ש מזה ע"פ והיה לכם לציצית איך שהמצות הן הן שממשיכות בחי' חכמה עילאה בחינת ביטול לכללות נשמות ישראל כו' ונר בגימט' [בגימטריא] ר"ן [רבינו נסים] כי בחי' רמ"ח מ"ע [מצות עשה] הן נמשכות ע"י ב' בחי' ימין ושמאל כו' ע"ש, וכמ"ש בזהר תרומה)

(See what is written about this on the verse “And it shall be for you as tzitzis”: how it is the mitzvos themselves that draw the level of supernal Chochmah, the level of bittul, to the souls of Israel as a whole, etc.; and נר (lamp) is numerically 250, because the 248 positive commandments are drawn through two levels, right and left, etc.; see there. And as is written in the Zohar, Terumah)

[דקס"ו ע"ב] ע"פ כי נר מצוה כו'. ועיין ברבות קדושים פכ"ה אחרי כו' תלכו וכי אפשר לב"ו [לבשר ודם] כו'

(166b), on the verse “For a mitzvah is a lamp,” etc. And see the Midrash Rabbah on Kedoshim, chapter 25: “After [Havayah your G-d] shall you walk’: is it then possible for flesh and blood,” etc.,

ובו תדבקון כו' עד אלא למטע תחלה כו' ע"ש והיינו להמשיך בהארץ מבחי' עץ החיים

“and to Him shall you cleave,” etc., until “but with planting first,” etc.; see there. And this is to draw into the land from the level of the Tree of Life.

(ועיין בזהר בפי' ויחי דרכיו ע"ב גבי בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן קדושים דפי"ז סע"א [סוף עמוד א.]. בלק דף ר"ב. פנחס רנ"ג א'. ועיין ברבות נשא פ"י [פרק י' / פרשה י'] רל"ו ג' ובשה"ש [ובשיר השירים] בפסוק שוקיו עמודי).
(See the Zohar, Parshas Vayechi, 226b, regarding “On Pesach, concerning the grain; on Atzeres, concerning the fruit of the tree”; Kedoshim, 87a, at the end of the side; Balak, page 202; Pinchas, 253a. And see the Midrash Rabbah on Naso, section 10, [page] 236, [column] 3, and on Song of Songs, on the verse “His legs are pillars.”)

אך הנה המצות צריכות שמירה דהיינו הנר שנמשך מהן וכענין לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל כו', ואמרז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] עבירה מכבה מצוה דהיינו שמכבה את הנר ונשקע אש האהבה,

However, the mitzvos need guarding, that is, the lamp that is drawn from them, as in the matter of “not like Avraham, from whom Yishmael came forth,” etc. And our Sages, of blessed memory, said, “A transgression extinguishes a mitzvah”: that is, it extinguishes the lamp, and the fire of love sinks away;

אבל אינו מכבה גוף המצוה עצמה ח"ו [חס ושלום] לומר כי לא תזכרנה לו המצות בחשבון ח"ו [חס ושלום] but it does not extinguish the body of the mitzvah itself, G-d forbid, so as to say that the mitzvos will not be remembered for him in the reckoning, G-d forbid;

שהרי מי שיש בידו מחצה זכיות ומחצה עונות הרי זה מנוחלי עוה"ב [עולם הבא] אלא שנפרעין ממנו על עונותיו ואינו מאבד זכיותיו ח"ו [חס ושלום]

for one who has half merits and half sins is among those who inherit the World to Come; only, he is punished for his sins, but he does not lose his merits, G-d forbid.

for one who has half merits and half sins is among those who inherit the World to Come; only, he is punished for his sins, but he does not lose his merits, G-d forbid.

אלא הכוונה שמכבה את הנר וההארה שנמשך מהמצוה בנפש וע"ז נאמר ואת מצותיו תשמרו שלא יבא לידי איבוד ח"ו [חס ושלום] והיינו ע"י ובקולו תשמעו הוא קול התורה כי עבירה מכבה מצוה ואינה מכבה תורה.

Rather, the intent is that it extinguishes the lamp and the illumination drawn from the mitzvah into the soul. Of this it is said, "And His commandments shall you keep," so that it not come to be lost, G-d forbid; and this is through "and to His voice you shall listen," which is the voice of the Torah; for a transgression extinguishes a mitzvah but does not extinguish Torah.

15 והטעם שעם היות שהמצוה היא הארת רצון העליון ב"ה עכ"פ [על כל פנים] הרי ירדה למטה בנפש ונגבלה בבחי' כלי

The reason is that, although the mitzvah is an illumination of the Supreme Will, blessed be He, nevertheless it has descended below into the soul and become limited in the form of a vessel;

והרי יש בחי' זה לעומת זה שכשם שע"י המצוה הוא מקיים הרצון כך הנה בעבירה הוא עובר הרצון ולכן עבירה מכבה הארת המצוה.

and there is the level of "one opposite the other": just as through the mitzvah one fulfills the Will, so through a transgression one transgresses the Will. Therefore a transgression extinguishes the illumination of the mitzvah.

אבל התורה היא אלפים שנה כו' אורייתא מחכמה נפקת כו' היא המאירה את הנר מצוה וכמ"ש כי נר מצוה ותורה אור שהתורה הוא האור להנר של מצוה

But the Torah is "two thousand years," etc.; "the Torah issues from Chochmah," etc.; it is what lights the lamp of the mitzvah, as it is written, "For a mitzvah is a lamp and the Torah is light": the Torah is the light for the lamp of the mitzvah.

(ועיין בהרמ"ז [בהרב משה זכות] ר"פ בהעלותך פ"י משום דהתורה היא עץ החיים שהוא בחי' יסוד אבא כו' ואין כח בקליפה לשלוט שם, משא"כ במצוה שהיא בחי' מלכות ששם עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] ויש שם אחיזה לחיצונים, והיינו שהמצוה נק' נר

(See the Ramaz at the beginning of Parshas Beha'aloscha, who explains [that this is] because the Torah is the Tree of Life, which is the level of Yesod of Abba, etc., and the kelipah has no power to rule there; whereas the mitzvah is the level of Malchus, where the Tree of Knowledge of good and evil is, and the external forces have a hold there. That is, the mitzvah is called a lamp

שהיא המשכת ח"ע [חכמה עילאה] ע"י רמ"ח אברים, אבל התורה אור היינו המשכת ח"ע [חכמה עילאה] ממש כמו שהיא למעלה מהתלבשות באברים כו' וזהו ענין הנז' [הנזכר] כאן שהתורה היא אלפים שנה כו' אאלפך חכמה אאלפך בינה בחינת עץ החיים כנ"ל.

because it is the drawing down of the higher Chochmah through the 248 limbs, but "the Torah is light," that is, the drawing down of the higher Chochmah itself, as it is above enclothement in limbs, etc. And this is what is mentioned here, that the Torah is "two thousand years," etc.: "I will teach you Chochmah, I will teach you Binah," the level of the Tree of Life, as mentioned above.

ויוכן זה עוד ממ"ש ע"פ והיה מספר בני [בני ישראל] בענין פקדת הארץ ותשוקה דקאי על המצות שע"ז נעשה הנפש שוקקה כמים הפנים כו'

This will be understood further from what is written on the verse "And the number of the children of Israel shall be," regarding "You have remembered the earth and made it yearn," which refers to the mitzvos, through which the soul becomes yearning, "as water [mirrors] the face," etc.;

אך התורה היא בחי' עד יערה עלינו רוח ממרום שלמעלה מבחי' מים שהן המצות כו' ע"ש ועיי' ברע"מ [ברעיא מהימנא פ' צו] (דכ"ח ע"ב) מענין ואין עבירה מכבה תורה ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם.

but the Torah is the level of "until a spirit is poured upon us from on high," which is above the level of water, which is the mitzvos, etc.; see there. And see the Raaya Mehemna, Parshas Tzav (28b), on the matter of "and a transgression does not extinguish Torah," and the Ramaz there.

כי מקור התורה ושרשה היא הגבה למעלה מקורא ושרשא דכולא מבחי' י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] הנמשכות בחדש אלול

For the source and root of the Torah is exceedingly high above, the Source and Root of all, from the level of the Thirteen Attributes of Mercy that are drawn forth in the month of Elul,

כי אז הוא זמן ועת רצון למעלה, ובכל השנה ממשיכים י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] על ידי התורה

for then is a time and season of favor above; and throughout the year the Thirteen Attributes of Mercy are drawn forth through the Torah.

כי מקור התורה תרי"ג מצות דאורייתא וז' מצות דרבנן בגימט' [בגימטריא] תר"ך הם תר"ך עמודי אור מקורות הרחמים והסליחות ושם נושא עון ופשע

For the source of the Torah, the 613 commandments of the Torah and the 7 commandments of the Rabbis, numerically 620, are the 620 pillars of light, the sources of mercy and forgiveness; and there is "Who bears iniquity and transgression."

ולכן אין עבירה מכבה תורה לפי שנמשך מבחי' נושא עון כו' (וזהו הרועה בשושנים שהם י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] ואמרו בזהר שמות דף עשרים ע"ב באותן ששונין בתורה כו').

Therefore a transgression does not extinguish Torah, since it is drawn from the level of "Who bears iniquity," etc. (And this is "who grazes among the roses," which are the Thirteen Attributes of Mercy; and they said in the Zohar, Shemos, page 20b, [that this refers] to those who study Torah, etc.

ויוכן זה ממ"ש במ"א ע"פ ואתחנן שהתורה הוא המשכת אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] מבחינה שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת שם וזהו ענין ואתחנן מתנת חנם חנם בלא מצות וגם ואתחנן בחינת חנון ורחום הוי' שזהו בחי' י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] כו' ע"ש.

This will be understood from what is written elsewhere on the verse "And I pleaded": that the Torah is the drawing down of an arousal from above from a level that an arousal from below does not reach. And this is the meaning of "And I pleaded": a free gift, free without mitzvos; and also, "And I pleaded" is the level of "Gracious and merciful is Havayah," which is the level of the Thirteen Attributes of Mercy, etc.; see there.

הרי מכ"ז [מכל זה] מבואר איך שייך המשכת י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] ע"י התורה ועמ"ש עוד מענין תורה ומצות בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע גבי שבועות).

From all this it is clear how the drawing down of the Thirteen Attributes of Mercy through the Torah applies. And see further what is written on Torah and mitzvos in the discourse beginning "When Israel put 'we will do' before 'we will listen,'" for Shavuot.)

וזהו ובקולו תשמעו כי כל קול הוא ענין המשכה מלמעלה למטה כך התורה הנה נמשכה מלמעלה ממקום גבוה מאד ע"י תנאים ואמוראים מארי

And this is "and to His voice you shall listen": for every voice is a drawing down from above to below; so the Torah was drawn down from above, from a very high place, through the Tannaim and Amoraim, the masters

מתניתין וגמרא והלכה זו שנאמרה מפי בית שמאי ובית הלל היא דבר ה' עצמו וכמ"ש ודברי אשר שמת' בפ"ך דברי ממש וזהו ובקולו ממש תשמעו

of the Mishnah and the Gemara. And this halachah, stated by the mouth of Beis Shammai and Beis Hillel, is the word of G-d itself, as it is written, "And My words which I have put in your mouth": My words, literally. And this is "and to His voice," literally, "you shall listen";

כי כל היושב ושונה הקב"ה יושב ושונה כנגדו רק אתם תשמעו כענין שמע השמע לאזנך מה שאתה מוציא מפיו, פ"י שאתה הוא בחי' תורה שבעל פה שהיא היא הדבר ה' המדברת בפיו.

for whoever sits and studies, the Holy One, blessed be He, sits and studies opposite him; only, you are to listen, as in "Hear": let your ears hear what you bring out from your mouth": that is, "you" is the level of the Oral Torah, which is itself the word of G-d speaking in your mouth.

16 ואותו תעבדו פ"י תעבדו להיות בחי' עבד וכמ"ש עבדו את ה' בשמחה כי צריך להיות בבי' בחינות בחי' בן ובחי' עבד. בחי' בן הוא האהבה ושמחת הנפש להיות תלכו ממדרגה למדרגה.

"And Him shall you serve": "you shall serve" means to be on the level of a servant, as it is written, "Serve Havayah with joy." For one must be in two modes, the level of a son and the level of a servant. The level of a son is the love and the joy of the soul, to be "you shall walk," from level to level.

17 ובחי' עבד הוא לעבד כמו העבד שהוא עובד את אדונו שאין כונתו רק לעבד את אדונו למלאות רצונו הגם שלא יהיה לו שום טעם והשגה בעבודתו

And the level of a servant is to serve like a servant who serves his master, whose only intent is to serve his master and fulfill his will, even though he has no reason or understanding at all in his service,

וגם אינו יודע טיב העבודה ומהותה שיהיה לו חפץ ותשוקה מצד העבודה עצמה אעפ"כ [אף על פי כן] הרי הוא עובד בלב שלם מחמת שמקבל

and also does not know the quality and nature of the work, such that he would have desire and longing for the work itself; nevertheless he serves with a whole heart, because he accepts

עליו עול רבו לעבדו בכל כחו, כך צריך אדם לקבל עליו עול מלכות שמים ולקיים מצותיו ית' מחמת כי כן צוה לו המלך כו', הגם

upon himself the yoke of his master, to serve him with all his strength. So a person must accept upon himself the yoke of the Kingdom of Heaven and fulfill His commandments, blessed be He, because the King has so commanded him, etc. Even though

כי מצות צריכות כוונה וכוונתה היא השמחה באהבת ה' כמים הפנים מפני שבה ועל ידה נמשך רצון העליון אשר קדשנו במצותיו, מ"מ צריך להיות ג"כ בחי עבודה

mitzvos require intention, and their intention is joy in the love of G-d, "as water [mirrors] the face," because in it and through it the Supreme Will is drawn down, "Who has sanctified us with His commandments," nevertheless there must also be the level of service;

כי הגם שעבודה זו היא מדרגה התחתונה שבנפש נגד השמחה באהבת ה' מ"מ הרי יש בה מעלה אחרת מצד ההכנעה והביטול כו'

for although this service is the lowest level of the soul compared with the joy in the love of G-d, nevertheless it has another advantage, by virtue of the submission and the bittul, etc.,

וכמ"ש במ"א, שזהו שהוכיח שמואל את שאול הלא שמוע מזבח טוב וגו' (ועמ"ש עוד מענין מעלת בחינת עבודה זו דבחינת עבד בפ' שלח ע"פ ועתה יגדל נא כו').

as is explained elsewhere. This is how Shmuel rebuked Shaul: "Is not obedience better than sacrifice?" etc. (See further what is written on the advantage of this level of service, the level of a servant, in Parshas Sh'lach, on the verse "And now, I pray, let it be great," etc.)

וגם הנה עי"ז וכו' תדבקון לי [לשון] רבים כי יש כנפש ג' בחי נפש רוח ונשמה שהם מחשבה דבור ומעשה.

Also, through this, "and to Him shall you cleave," in the plural; for the soul has three levels, nefesh, ruach and neshamah, which are thought, speech and action.

ומעשה הוא בחי עבד בחי עשיה וצריך האדם לאכללא דבור בדבור ומחשבה במחשבה כו' והנה התקשרות המחשבה היא בדביקות הנפש ושמחתה באלהים חיים,

And action is the level of a servant, the level of asiyah (action). A person must "include speech in speech and thought in thought," etc. Now, the binding of thought is through the soul's cleaving and its joy in the living G-d;

אך המעשה שהיא מדרגה אחרונה וצריכה ג"כ לעלות ולהתקשר בה אין התקשרותה אלא ע"י בחי עבד שהוא בחינת עשי [עשיה],

but action, which is the last level and also needs to rise and be bound to G-d, is bound only through the level of a servant, which is the level of asiyah.

וגם למי שאין יד שכלו ותבונתו מגעת להוליד מהם אהבה עזה בבחינת תלכו תהיה זאת עבודתו עבודה תמה לעבוד עבודת עבד.

And also, for one whose intellect and understanding cannot reach so far as to give birth from them to a powerful love on the level of “you shall walk,” let this be his service, a perfect service: to serve the service of a servant.

18 ועי' ובו תדבקון כתיב בתוספת נוי' כי הנוי' פשוטה יש לה רגל ארוכה ומשוכה למטה לרמז שתתפשט ותומשך הארת והמשכת גילוי אלהותו ית'

And through this, “and to Him shall you cleave” (tidbakun) is written with an additional nun; for the final nun has a long leg, extended downward, to hint that the illumination and the drawing down of the revelation of His G-dliness, blessed be He, will spread and be drawn

למטה מטה עד שאפי' [שאפילו] בחי' עשיה יהיה כולו קדש לה' שאז לא יהיה יניקה לסטי'א [לסטרא אחרא] וחיצונים כלל וכמ"ש ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ וגו'

lower and lower, until even the level of asiyah (action) will be entirely holy to G-d; for then the sitra achra (the other side) and the external forces will have no nurture at all, as it is written, “And I will remove the spirit of impurity from the earth,” etc.,

זכריה ס"י י"ג ועמ"ש מענין נוי' פשוטה ע"פ נשא את ראש בני גרשון כו' ועי' בזהר בשלח דף מ"ט ע"א מענין ובו תדבקון:

Zechariah, chapter 13. See what is written about the final nun on the verse “Take a count of the sons of Gershon,” etc.; and see the Zohar, Beshalach, page 49a, on “and to Him shall you cleave.”

19 קיצור מד"ה אחרי הוי' אלקיכם תלכו

Summary of the discourse beginning “After Havayah your G-d shall you walk”

20 (א) ענין כי מנסה ה' שהנסיונות באין לאדם כדי שיתגבר עליהן כדי שעל ידי כן יבא למעלת ומדרגת לדעת.

(1) The matter of “For Havayah is testing”: the tests come to a person so that he will overcome them, so that through this he will come to the eminence and level of “to know.”

אך אם אין בינה אין דעת שעל ידי התבוננות נעשה הרחבת הדעת והיינו להתבונן איך שהבריא יושב מאין שמקור ההתהוות מבחי' זיו והארה שהוא כאין ונקי שם.

But “if there is no understanding, there is no knowledge”: through contemplation an expansion of Daas comes about. That is, to contemplate how creation is something from nothing: the source of coming into being is from the level of radiance and illumination, which is as nothing and is called a “name.”

וזהו כי עמך מקור חיים. ונקרא אחרי הוי' בחי' אחוריים ומזה נמשך תלכו הלך ונסוע ממדרגה למדרגה וזהו בחי' רצוא שהוא הנמשך מבחי' אחרי ה':

And this is “For with You is the source of life.” And it is called “after Havayah,” the level of the back; and from this is drawn “you shall walk,” “going on and journeying,” from level to level. This is the level of “running” (ratzo), which is drawn from the level of “after Havayah.”

21 (ב) ואח"כ ואותו תיראו הוא בחי' שוב שזה נמשך מבחינת אותו ממש דהיינו מפני גדולת א"ס ב"ה בעצמו ועמ"ש בד"ה וידעת היום.

(2) And afterwards, “and Him shall you fear”: this is the level of “returning” (shov), which is drawn from the level of “Him” Himself, that is, before the greatness of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, Himself. See what is written in the discourse beginning “And you shall know this day.”

וזהו ענין שמו"ע [שמונה עשרה] ויש יראה חיצונית שהיא ביוצר אור כולם עומדים כו' ביראה ואח"כ בקי"ש [בקריאת שמע] בחי' אהבה תלכו

And this is the matter of Shemoneh Esreh. And there is outer fear, which is in Yotzer Or, “all of them stand,” etc., “with fear”; and afterwards, in the Shema, the level of love, “you shall walk”

(ועמ"ש בד"ה נשא את ראש בני גרשון בענין בני מררי קרשים עומדים ואח"כ ונתתי לך מהלכים בין העומדים ואחר כך יראה עילאה) ואח"כ ואותו תיראו יראה פנימיות:

(see what is written in the discourse beginning “Take a count of the sons of Gershon,” regarding the sons of Merari, the standing beams, and afterwards “And I will give you places to walk among those who stand,” and afterwards the higher fear); and afterwards “and Him shall you fear,” inner fear.

22 (ג) ואת מצותיו שעל ידי המצות שהם רצונו ית' יתעורר רצון הנפש ג"כ וכמ"ש בד"ה

(3) “And His commandments”: through the mitzvos, which are His will, blessed be He, the soul's will is also aroused, as is explained in the discourse beginning

כי תצא בענין לך אמר לבי בקשו פני והיינו על ידי את פניך ה' אבקש.

“When you go out,” regarding “On Your behalf my heart said, ‘Seek My face’”; and this is through “Your face, Havayah, I will seek.”

וזהו נר מצוה. ועמ"ש מזה ע"פ והיה לכם לציצית אך נר המצוה הנ"ל צריך שמירה מעבירה המכבה מצוה. והיינו ע"י ובקולו תשמעו היינו תורה.

And this is “a mitzvah is a lamp.” See what is written about this on the verse “And it shall be for you as tzitzis.” But the lamp of the mitzvah mentioned above needs guarding from transgression, which extinguishes a mitzvah; and this is through “and to His voice you shall listen,” that is, Torah.

ותורה אור שמקור התורה מבחי"י"ג מדה"ר [מדות הרהמים] ולכן יש יג"מ [י"ג מדות] שהתורה נדרשת בהן אלפיים שנה קדמה ועמ"ש בד"ה באתי לגני וגם נוצר חסד לאלפים הנ"ל:

And “the Torah is light,” for the source of the Torah is from the level of the Thirteen Attributes of Mercy; therefore there are thirteen rules (middos) by which the Torah is expounded. It preceded [the world] by two thousand years. See what is written in the discourse beginning “I have come into My garden,” and also “He preserves kindness for thousands,” mentioned above.

23 (ד) ואותו תעבדו להיות בחי עבד בלי טעם שעז"נ [שעל זה נאמר] הלא שמוע מזבח טוב. ועי"ז וכו' תדבקון התקשרות מחודומ"ע [מחשבה דבור ומעשה] של האדם במחודומ"ע [במחשבה דבור ומעשה] של הקב"ה:

(4) “And Him shall you serve”: to be on the level of a servant, without reason; of this it is said, “Is not obedience better than sacrifice?” And through this, “and to Him shall you cleave”: the binding of a person’s thought, speech and action with the thought, speech and action of the Holy One, blessed be He.

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likutei-torah/reeh/2/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok